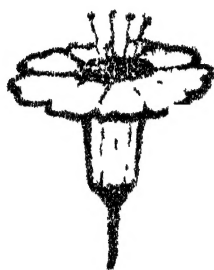

ગાલંગોટા

દેશજીવન પરમાર

રવિશંકર પંડિત

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૩૦૦ તારીખ

પુસ્તકનું નામ ઝાલગોટા

વિષય ૨-૧૧ .

આવૃત્તિ પહેલું

શ્રાવણ ૧૯૮૬

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૦૧૫૩૦૦

દસ આના

પ્રકાશક : દેશબંધુ પરમાર, સલાપોસ રોડ, ગવારો, અમદાવાદ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ॥

ਨਾਨਕ ਮੋਟਾ
ਗੁਰਮੁਖ ਮੋਟਾ
ਸੇਵਕ ਮੋਟਾ
ਸੋ ਸਤਿਗੁਰ ॥

‘ नानां नानां आसको
ने

नानां नानां कुल ’

કક.રે.

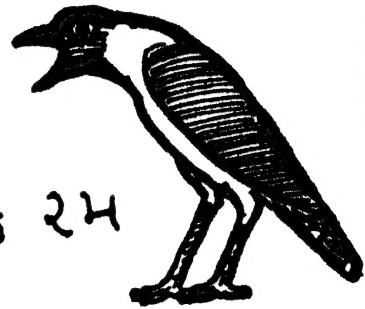
કક

કક રે... કક
ઉઠ ખેડેલ

કા... કા કાગ

કામેલાગ

તમરાં તમ ધોડુંક રમ

ધૂ... વડ ધૂ

ઝટપટ રૂ

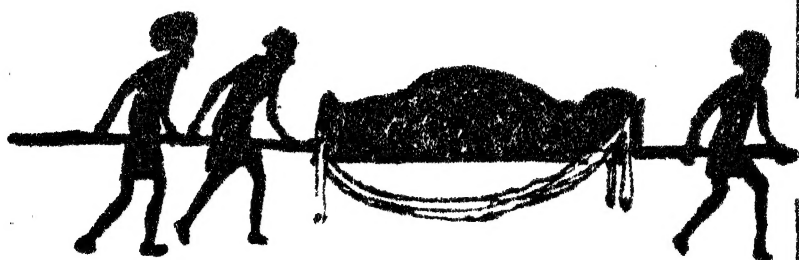

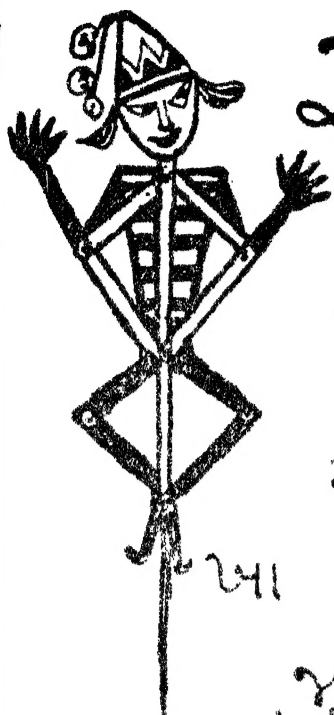
એક રાખ અટપટ

તેની બહુ ખટપટ

મરી ગયો અટપટ

હારા, ટળા ખટખટ

ચાડિયા

ચાડિયા

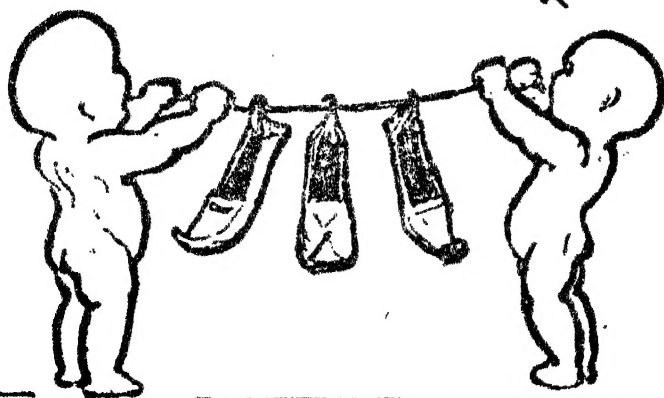
રે

ચાડિયા

ખા થોડા દાજિયા

ખુનું લે મૂત

કર માયા કૂટ

કાઉ:વાઉ
વા-ઉ:

કાઉ . . વાઉ . . વાઉ .
કાઉ . . વાઉ . . વાઉ .

તું કોનું છે હાઉ ?
મના માળીનું બાઉ !

કાઉ..વાઉ .. વાઉ .

કાઉ..વાઉ..વાઉ.

મીની

મીની ઓ મીની ! મચકો રે કરતી

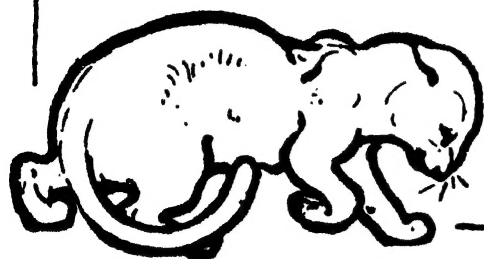
ક્યાં હાલી ?

‘રાણીને મળવા’
મહેલે ચાલી’

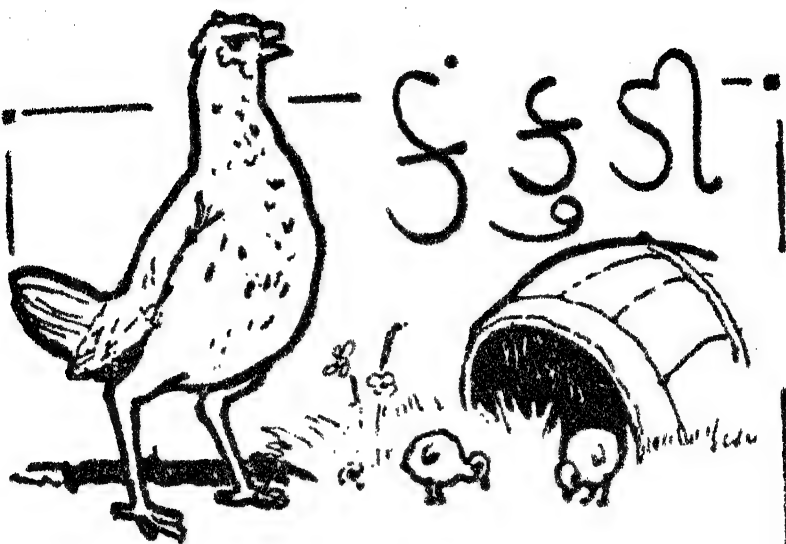

મીની ઓ મીની ! ટીલી ટીલી આમ

ક્યાંથી આવી ?

‘પહેરેગીરે
પાછી વાળી’

કંકુડી રે કંકુડી
 કયાં ગઈ તારી ચંચુડી
 ચાણજે
 થોડા ઘાણા
 ખા નહિ તો પાણા

તનમનિયો

પીપૂડીવાળાનો
પેલો તનમનિયો

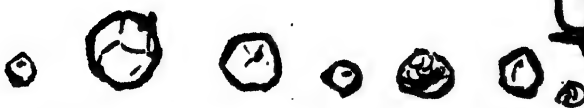
ચોરી ગયો એક દાડમનો કંડિયો
દાડમ ખવાય છે

ચોરી મલાય છે

મનમાં ને મનમાં

તનમનિયો

લખાય છે

કૂકડ રાણા

કૂકડ રાણા વાયાં વા'ણાં
કાં પોઢે પટરાણી રાણાં

કૂકડ રાણા - કૂક રે કૂક

સૌ પહેલાં કરે
ઘરમાં કૂક!

એ ની
અને
ને ની

એની અને નેની
બંને તે બેની
વડલાકેરી ડાળે
બેઠાં તાં માળે

ચમકી જહીં વીજ
બેઠે ગયાં બ્હીજ

એક બેન ઉંચે

બીજી પડી નીચે

ભોળી. રંભા

શુરો સીપાઈ

‘અલી બાઈ રે

બાઈ।

તેરી દોણકીમાં રાઈ

ખોટી આપું એક પાઈ

હું છું શુરો સીપાઈ.’

‘લાગે એક મુકકાભાઈ

રાઈ જશે,

વે રાઈ’

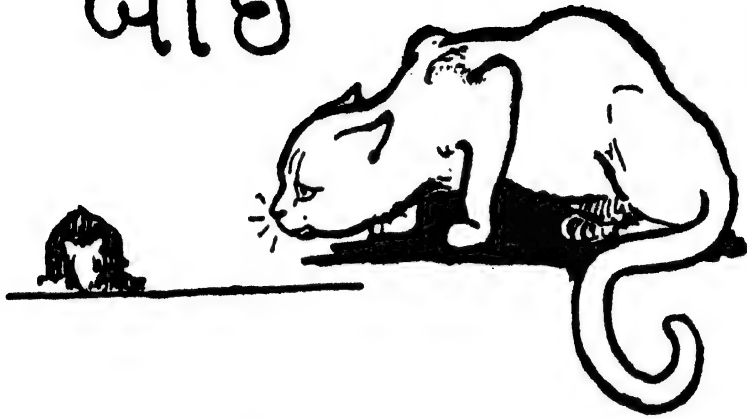
મને ગમે છે નાની બદી
બેં બેં બોલે એ જલદી

આજથી એની સાથે રમું
પુછડી તાણી નવ પજવું

હું તો મિત્ર બની ચાહું
વધુ વધુ જાણો લાગું

જિલ્લી બાઈ

એક એક જિલ્લી હતી-જિલ્લી હતી
એના ઉંદરને પાટ જઈ બેઠી

હો, એક - એક
જિલ્લી હતી
જિલ્લી હતી

કેરી

કાચીપાકી કેરીઓ લો
કેરીઓ લો

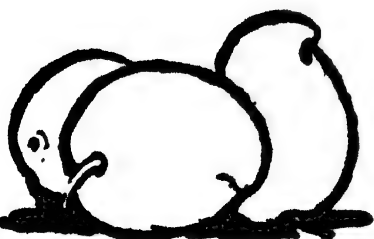
ખાટીમીઠી કેરીઓ લો
કેરીઓ લો

લીલીપીળી કેરીઓ લો
કેરીઓ લો

ગોળ અને લાંબી

ચાખી અને લાંગી
કેરીઓ લો

કેરીઓ લો

પુરી

પુરી લો પુરી - પુરી લો પુરી

પુરી અધુરી

સ્વાદે મધુરી - પુરી લો પુરી

તાજ તળેલી

પોચી ફૂલેલી -

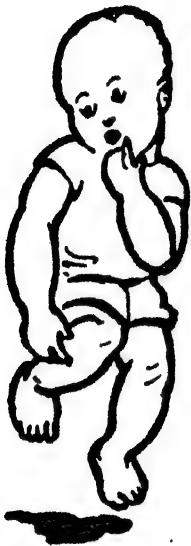
પુરી લો પુરી

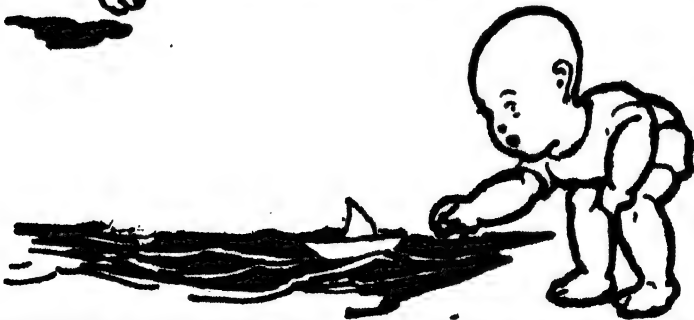
ત્રણ રત

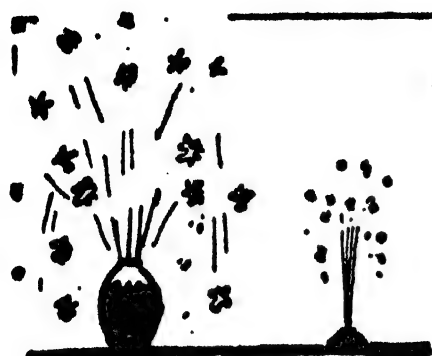
૧
શીઆળે હું ધરધર ધાઉં
સગડીતાપે ધીગળખાઉં

૨
ઉનાળે હું ચમચમ બળું
વનકુંજે ભમવા ઉપડું

૩
ચોમાસે રુમઝુમ ભાંજઉં
મે'માં રમવાને ઝટખઉં

બાર . માસ

ફારતક માગશર પોષ મહા
ઠંડો રો રીઆળો અહા

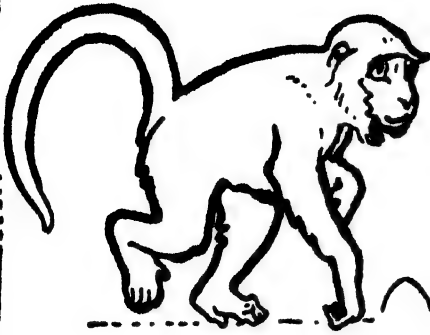
ફાગણ ચૈતર વૈશાખ જેઠ
ઉનો એ ઉનાળો લેખ

અષાઢ શ્રાવણ ભાદર આસ

ચોમાસું આવ્યું
આ, હારા!

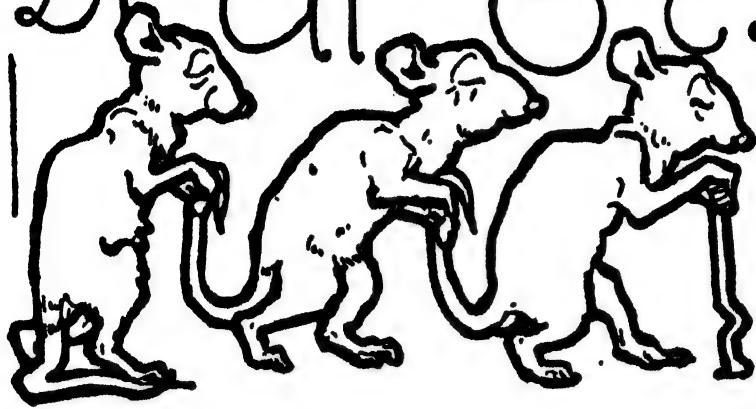

બુલા બંદર

બુલા બંદર કિલ્લે ચડ્યા
કુદકા દેતાં ભોંયે પડ્યા
સો ઉંટવૈદો લાવે દવા
તોય ન થાયે
સાજસમા

અંધા ઉંદર

અંધા ઉંદર ત્રણ અંધા ઉંદર
ડાકલી વગાડતા દોડે અંદર
કુવાને દેડકે
દીધું નિમંત્રણ

ચાલ્યા ઉતાવળે

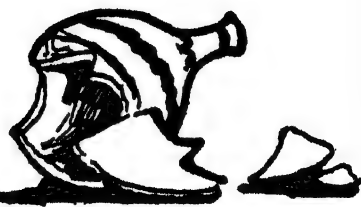
જમવા જમણા

પકકો
અંબુ.

માત પજવતો પકકો અંબુ
રડવા મંડ્યો ફોડી અંબુ
રોતાં રોતાં આંખો પડી
ખૂબ જ ખોળ કરી
— ના જડી

એક હતી બાળી

એક એવી હતી બાળી
જેને ગાલે નટ કાળી

હોય ખુશ જે મિત્ર
તો
વાહ વાહ વાહ

ચડે રીસ જે ખરાબ
તો

છટ છટ છટ

સુભાષિત.

ચાલોને ચોટે
ચાલોને ચોટે
ખાદી શુદ્ધ ખરીદતાં રે
ચાલોને ઘેર
ચાલોને ઘેર
બજાર ફરી ઘર વળતાં રે

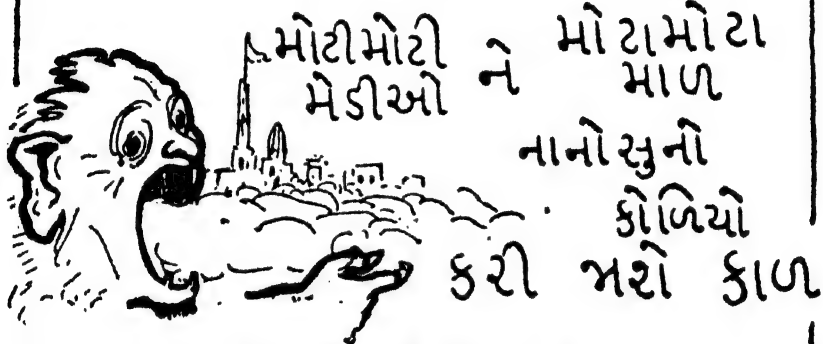
ભેંશ રે ભેંશ
તારાં
શીંગડાં દેશ

બળી પરીક્ષા
કેવડી તે શિક્ષા
?

રંગે રોળી. ધુળે ધોળી. આવી હોળી

મોટીમોટી ને મોટામોટા
મેડીઓ ને માળ

નાનોસુનો

કોળિયો

કરી જરો કાળ

ચીચુડો બોલે કચડ કચડ

અમારા મનમાં ફડ ફડ ફડ ફડ

પંખીના માળા

પંખીના માળા આ પંખીના માળા
વડલા કેરી ડાળે છે પંખીના માળા

અધર અડેલા
ઝીલે ચડેલા
છે પંખીના માળા

પંખીના માળા

આ

પંખીના માળા

ડાહી-ડોશી

ડાહી એક ડોશી
માત્રાની હોંશી

કાયલીને વા'ણે
ચાલી તે ટાણે

કાયલીમાં કાણાં
કે નીર ભરાણાં

ડોશી ગઈ બુડી
ને પાત ગઈ ઉડી

ભાઈ ને બહેન

ખારો છે સાગર
ને ખારો છું હું

મીઠી છે સાકર

વા પવન વા

વા પવન વા - વા પવન વા
ઝોલે ચડે મારી કુલવેલ આ

વા પવન વા - વા પવન વા
અધર ઉડે પેલા કનકવા

વા પવન વા - વા પવન વા
ધારાં મધુર ગીત પરીઓનાં ગા

વા પવન વા

બાલ રે બાલ

બાલ રે બાલ
તારા ગુલાબી ગાલ
બાલ રે બાલ
તારાં નયણાં રસાલ

બાલ રે બાલ
તારું અંતર વિશાલ
બાલ રે બાલ
તારી ધૂમધૂમ ચાલ

મને આવે

બાલ રે બાલ
બહુ વ્હાલ

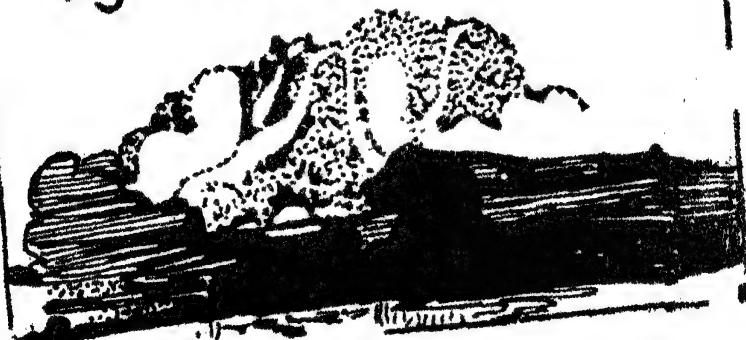
બાળ રે
બાળ

અલ્યા, બાળ રે બાળ
તારો મુલો આંબાડાળ

વા વારો આ પાસ
મુલો ચડશે આકારી

ડાળ ભાંગશે મે બાળ
પ્રભુ લેશે સંભાળ

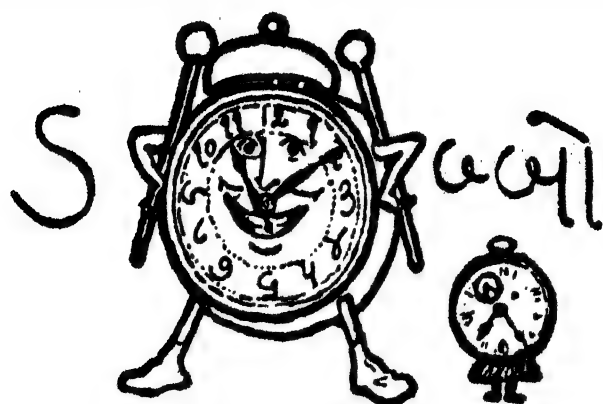
કાણું.

ઉંટ

કાણું એક હનું કો ઉંટ
 યાહયું જોવાને નિજ રૂપ
 અચુંપાટ પડયું લઈ ઓક
 કટ કરંતી ભાંગી કોક

ડબ્બો મારે એક મહાન
પાંચ રૂપૈયાનો ગુણવાન

ચાવી હાથે ચાલે ચટ
કરડાકીમાં કરતો કટ
જસુસ જેમ બતાવે વખત
ખૂબ વગાડી ઘંટ સખત

એકદા ધુજ્યો દઈ એલામ
ભોંય પડી ભાંગ્યો સુનસામ

છોકરાં

મૂલે ચડ્યાં રે મૂલે ચડ્યાં
રાહેરોનાં છોકરાં મૂલે ચડ્યાં

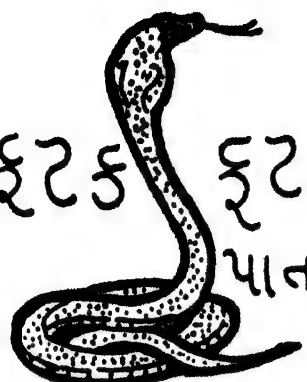
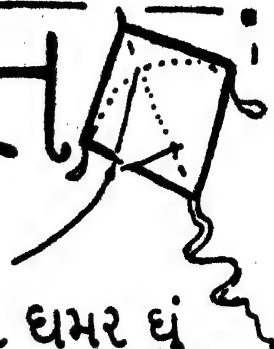
મૂલે પડ્યાં રે મૂલે પડ્યાં
ગામડાનાં છોકરાં મૂલે પડ્યાં

ચાંદે સોધ્યાં રે ચાંદે સોધ્યાં
ગામડાનાં છોકરાં ચાંદે સોધ્યાં
દીવે મોધ્યાં રે દીવે મોધ્યાં
રાહેરોનાં છોકરાં દીવે મોધ્યાં

પાંચ વસ્તુ

૧. ઘમર ઘમર ઘું
૨. ફટક ફટક ફું ગગનમાં ઉડું
પાતાળે ધુપું

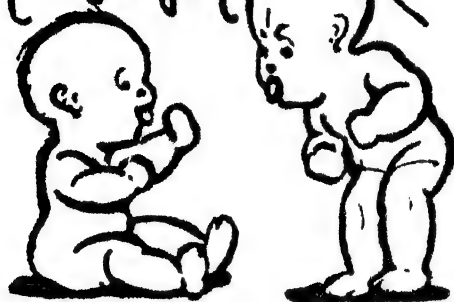
૩. ચાંદની પીએ
ને ફુલડું રૂએ

૪. એવું છે મેડું જે નિતનિત નવું
(રાતદિવસ)

૫. એક બ્રાહ્મણ
દિવસ ને રાત જમે જમણ

ગામી

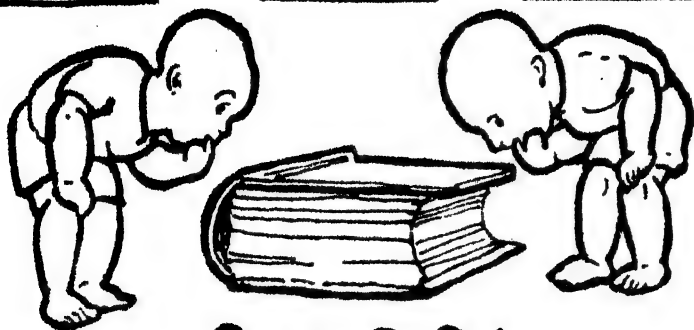

લડી પડ્યાં અમે લડી પડ્યાં
શામાટે પણ લડી પડ્યાં

રડી પડ્યાં અમે રડી પડ્યાં
શામાટે પણ રડી પડ્યાં

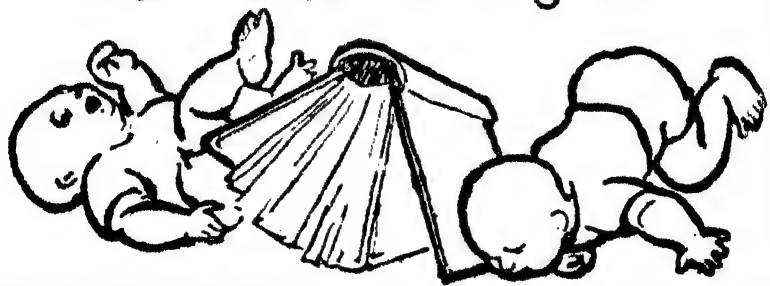
હસી પડ્યાં અમે હસી પડ્યાં

શામાટે
પણ
હસી પડ્યાં

સાહસ

ઘર ઓરડા ફેરે પરચાળ
 બટુકડાં બે બેઠાં બાળ
 પોથું ભારે જોઈ તે સ્થાન
 બોલ્યાં લ્યો ફેરવીએ પાન
 કિંતુ બંને વામનરૂપ
 સાહસ કામ કરે છ અચૂક
 ઉપાડતાં પુસ્તક જેટલે
 બેઠે ઉપર તે પોથું પડે

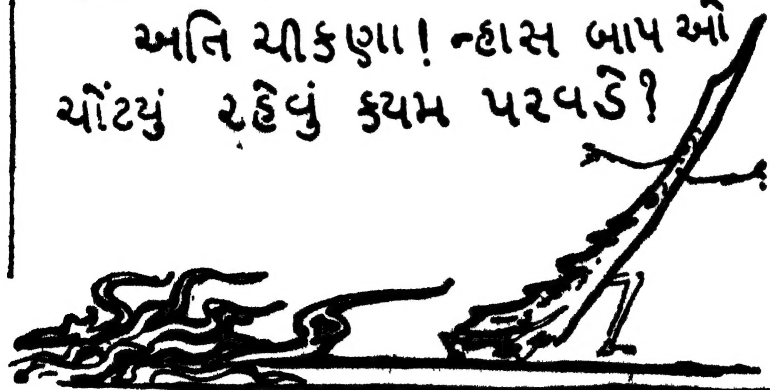
કલમ. અ ગુંદરીઉં

કુંદકુંદ કરતી કલમબાઈ કહે
ઉભી પૂછડીએ જય ભાગી

‘ઉઠ ગુંદરિયા ! ચોંટ્યો તું કાં ?
ઓફિસ માંહે લાલ્લ લાગી !

તરત ઉપડ ને જલદી ઉખડ, ખે!
પાછળ કાળી ઝાળ બળે;

અતિ ચીકણા ! નહાસ બાપ ઓ
ચોંટયું રહેવું કયમ પરવડે ?

મૂળો ડુંગળી

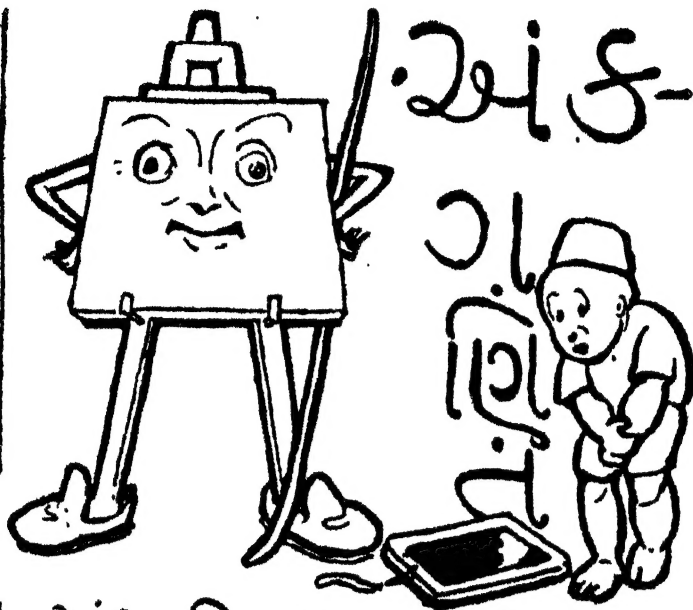

પહોળાં પહોળાં પાંદડાં લાંબાં લાંબાં પાંદડાં
ને લાંબું લાંબું મોં, ને છંડા જેવું મોં,

રખેને મિસ્તર તમે રખેને મિસ તમે
મૂળાભાઈ ડુંગળીભાઈ
હો. હો.

તપ કરતાં તાં એક દિ' ઉંધે માથે લટકતાં
ભાઈભાઈ પરણી આજ સાથે
ઉભાં. મલપતાં.

અંકગણિતયા આડો આંક
એમાં ન મળે મારો વાંક ✖

ગુણાકાર ન એક ગાયાય
ભાંગાકારે મગજ ભભાય

સરવાળાનો છેડો નહિ
ત્રિશરનીની ત્રેવડ
કહીં ?

